

Čisti izhaja vsa... ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.—, 6 mesecev L 40.—, celo leto L 75.—, v tuzemstvu mesečno L 650 vč.—. Posamezne številke 30 stot.—. Oglasna na 1 mm prostora v široki 1 kolone (72mm): za trgovske in obrtne oglase 75 stot.—, smetnice, zahvale, poslana, vabila L 120, oglase denarnih zavodov L 2.—. Mali oglasi: 30 stot. za besedo, najmanj L 3.

EDINOST

Uredništvo in upravljalstvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglaševalcem in denar pa upravljalstvu. Rokopisi se ne vračajo. Nepravilna pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost“. Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

TOBAK

Kdo izmed naših mož in naših mladeničev ne kadi danes? Redkokdo! — Razvada kajenja posega vedno globlje in dalje v naše vrste, dobijo se otroci pri 8 letih, ki stalno kadijo, dobijo se stariši, ki svojim otrokom ne branijo tobaka in jim ga celo dajajo, dobe se žene in dekleta, ki pokadijo dnevno enako moškim, dobe se družine, kjer mož ne kadi, pa se žena tem bolj uri in vadi. Vse to kaže da zapravljamo dnevno stotake in tisoče na tobaku. Zahanjamo v čas, ko bo tobak čezmerna razvada in denar v dimu.

Statistični podatki dokazujejo, da se pri nas v Julijski Benečiji, ki ni niti najbolj gosto naseljena dežela Italije, pokadi več kot kjerkoli. Statistika dokazuje, da izdamo mi največ od vseh italijanskih državljanov za tobak. Brez dvoma se opazi mnogo več nekadičev in zdržnežev v notranjosti kot med nami. Postaja nam tobak nujna potreba naše sodasne duševnosti, postaja del nas samih.

In zato bo gotovo vsakega kadilca zanimalo, kako smo prišli do tobaka, kako smo ljudje v Evropi začeli kaditi, ker bo pač vsakdo vedel, da nekoč nismo kadili.

Leta 1492 so prišli Španci v Ameriko in opazili, da so se tamošnji prebivalci, Indijanci, omamljali jako radi z dimom, ki ga je dajala neka rastlina, katere listje so žgali na ognju, okoli katerega so sedeli ter vohali in požirali dim. Seveda so okrog ognja sedeli vsi — ženske, otroci, mladi in stari. V toliko se danes bližajo onim stari časom. Domovina te rastline, kakor je izsledil dominikanec Roman Pene že leta 1495., je dežela Tabago, po kateri je rastlina dobila današnje ime, ki ji je ostalo do danes.

Opazil pa je poleg tega, da se Indijanci poslužujejo tega dima še iz drugega vzroka, da se namreč branijo raznega mrčesa, ki ga je dim odganjal. In prišel je celo do sklepa, da so tudi oni najprej to rastlino žgali samo radi tega mrčesa in so se šele pozneje priučili dimu v toliko, da so ga požirali.

Zato je tudi on na svojih potih uporabljal tobak kot dobro sredstvo v boju z raznimi komarji in se je tako priučil na dim, ki ga je začel vohati in požirati kot Indijanci.

Zanesli so potem njegovo seme v Evropo in tu postaja zgodovina tobaka zanimiva. Najprej so ga sadili na Portugalskem, od tu se je zanesel na Francosko. Rabili so ga kot prašek v zdravilne svrhe in je bil sila dragocena stvar. Kaditi so ga začeli prvi Angleži, ki so leta 1560, torej tedaj, ko smo mi dobili prvo slovensko knjigo, izdelali tudi prve pipe. Odtod se je zaneslo kajenje za časa 30-letne vojne v Nemčiji in po vojakih v ostale vzhodne evropske kraje. Vsaka vojna je pustila sledove za seboj, vsaka nam je prinesla kaj novega in 30-letna nam je dala tobak. Najbolj so ga širili tudi vedno poznejše vojaki. Usodna navada je postal z uvedbo obvezne vojaške službe, kjer so mladeniči prišli v kasarno ravno toliko časa, da so se navadili raznih slabih stvari in tudi tobaka, in to zlasti med kmeti mladino. Vemo, da so švedski vojaki kadili že leta 1625., in ljudje se niso mogli dovolj načuditi, kako morejo ljudje požirati ogenj.

Tedaj so tudi oblasti spoznale kajenje za pogubno človeškemu zdravju ter izdale ostre prepovedi. V Angliji so tobak visoko obdavčili in ravno s tem žalobno spoznali, da državni blaginji koristi; v Rusiji in Turčiji so v letih 1623-34 kadilcem, ki so jih zasačili pri kajenju, odrezali nos. V Nemčiji je bila l. 1690. odmerjena »zavoljo nesramnega pitja tobaka« — kot se je glasila odredba — smrtna kazen. Utemeljevala pa se je s tem, da je v kajenju dana velika prilika do požigov in je nevarnost ognja mnogo večja.

Seveda vse to ni pomagalo. Z organizacijo današnjih državnih sistemov pa je postal tobak velik vir dobička. Dandanes se kadilci smatrajo ne samo za pošteno ljudi, temveč mnogokrat celo za elegantne, medtem ko se je zgubila zavest, da je vsak strastni kadilec samomorilec, in seveda tudi morilec drugih.

Ker kadijo veliki, in ker bi bili otroci radi tudi veliki, da bi se jim isto dovoljevalo kot njim, posnemajo vse njih navade. S tem se ubija mlado zdravje, ki ni niti še vzraslo, in se mu jemlje vse ono, kar bi sicer morda pridobilo.

Naglašena je bila zgoraj s posebnim namenom beseda omamljali. To pa zato, ker je morda edini pravi izraz za to navado. Mi danes samo kadimo, pušimo itd. Toda kaditi bi mogli tudi s pepelom, s prahom, kar pa vendar ni isto. In malokdo se zaveda, da je tobak čisto navadna omama, v majhni dozi sicer, a vendar dovolj, da se more točno poznati vpliv njegove pretirane rabe povsod. Pravijo, da se nekoč more brez škode privaditi tobaku. Tudi drugim strupom se lahko privadimo, toda vedno, to je gotovo, moramo tej privadi v škodo nekaj žrtvovati. V tobako-

vem slučaju žrtvujemo duševno, umsko jasnost, ker nas dela otopele in brezobrazne.

Lepa naloga naših ženskih krožkov je propagirati to odvado z vsemi sredstvi.

Volpi poroča on. Mussoliniju

o finančnem položaju v deželi - Peslovo leto 1925-26 se zaključuje s prebitkom 1 milijardo in 200 milijonov lir

RIM, 12. Finančni minister conte Volpi je poslal prvemu ministru on. Mussoliniju daljše pismo, v katerem naznanja, da se zaključuje finančno leto 1925-26 z velikim prebitkom, ki znaša 1 milijardo in 200 milijonov lir. Nadalje pravi finančni minister on. Volpi, da je Italija v tem poslovnem letu po zelo ugodnimi pogoji uredila vprašanje vojnih dolgov v Ameriki in Angliji in da znaša notranji dolg le 90 milijard lir.

Z ozirom na vprašanje izdajanja državnih bankovcev naglašava Volpi, da je od sedaj naprej pooblaščen izdajati državne bankovce le zavod »Banca d'Italia«, medtem ko bosta »Banca di Napoli« in »Banca di Sicilia« delovala izključno za gospodarsko povzdigo južne Italije in otkov.

Na ta način bo postal zavod »Banca d'Italia« vrhovni regulator italijanske valute in italijanskega kredita in sicer na podlagi principov, ki jih bo vseboval bančni zakon. Ta zakonski načrt bo finančni minister v kratkem predložil v proučevanje prvemu ministru on. Mussoliniju.

K zaključku dostavlja conte Volpi, da se je obtok državnih bankovcev v poslednjih štirih letih znižal za sedem milijonov in da je tudi položaj lire precej poveljen.

Sestavljanje novega katastra

Pri tem delu sodeluje okoli 2800 uradnikov

RIM, 12. Glavni ravnatelj katastra je predložil ministru Volpiju poročilo o izvršenem delu, za sestavo novega katastra. Iz poročila je razvidno, da je bilo do 30. junija 1925 izdelanih za približno 18½ milijonov hektarjev katastralnih map. Je to približno polovica površine predvojne Italije. Delo za sestavo novega katastra napredujejo v vseh pokrajinah z največjim uspehom. Saj sodeluje pri tem ogromnem delu 140 inženirjev, 816 geometrov, 895 risarjev in še drugih 68 uradnikov. Pri tem niso šteti številni pisarji, ki sodelujejo le začasno pri sestavi katastra. Do sedaj je država izdala približno 400 milijonov lir za to delo.

Kongres vojnih invalidov v Bolcanu

Prisostvoval mu je tudi Nj. Vel. kralj

BOLCAN, 12. Danes so se vršile v Bolcanu velike svečanosti, katerih se je udeležil tudi Nj. Vel. kralj. Ob prisotnosti ogromne množice ljudstva je bil predpoldne otvorjen kongres vojnih invalidov in bojevnikov. Kongres je otvoril v imenu vlade državni podtajnik on. Suardo. Kot uradni govornik je nastopil vojni slepec on. Delcroix. V svojem govoru je proslavljal zmago italijanskega orožja, kralja in Mussolinija.

Popoldne je bil v parku Talvera svečano položen temeljni kamen za spomenik zmage. Pri teh cerimonijah je govoril naučni minister on. Fedele. Nato se je kralj odpravil v prefekturno palačo, kjer so se mu poklonili zastopniki raznih oblasti.

Mussolini pregledal 50 bojnih ladij pri Ostii

OSTIA, 12. Danes ob 4. uri zjutraj je priplula v Ostio eskadra 50 bojnih ladij. Po pregledu posameznih edinic je prvi minister on. Mussolini stopil na admiralsko ladjico »Cavour« ter nagovoril zbrane oficirje. Bojne ladje ostanejo v Ostii kakšne tri dni. Večina mornarjev se bo jutri izkrcala. Odslobo v Rim, kjer bo posetila grob neznane vojak.

On. Canepa ni spisal nikakega protifašistovskega proglasa

RIM, 12. Agenciji Stefani je poslanec on. Canepa poslal iz Genove naslednjo brzojavko: v zvezi s pripravami za Zambonijev proces so italijanski listi objavili neki proglas, ki ga pripisujejo moji osebi. Izjavljam, da jaz tistega proglasa nisem sestavil in niti podpisal. O njem slišim danes prvič govoriti. Podpis: On. Canepa, poslanec v rimskem parlamentu.

Caillaux v Londonu

LONDON, 12. Caillaux je dospel danes sem in se podal v nižjo zbornico, kjer se vršijo razgovori za sistemacijo francoskega vojnega dolga. Zvečer bo odločilna razprava. Če se po njej posreči podpisati sporazum, odide Caillaux zjutraj v Pariz.

LONDON, 12. Caillaux in Churchill sta podpisala sporazum za ustalitev francoskega vojnega dolga Angliji.

Važne dogodke na Bledu

Prihod črnogorskega princa Petra Petrovića na Bled - Vprašanje apanaže članom bivše črnogorske dinastije

BLLED, 12. (Izv.) Včeraj popoldne je prišel na Bled v spremstvu svojega tajnika zunanji minister dr. Ninčič. Takoj po svojem prihodu je odšel v grad »Suvobor«, kjer ga je pridržal kralj Aleksander v dveurni avdienci. Jugoslovanski listi pravijo, da je Ninčič v tej avdienci nasvetoval kralju, naj se St. Radić eliminira iz državnega življenja.

Poleg tega vprašanja se rešuje na Bledu še druga zadeva. S tržaškim vlakom je dospel danes na Bled v spremstvu profesorja medicinske fakultete v Genovi comm. Attilia Giardina črnogorski princ Peter Petrović.

Ninčičev prihod na Bled stavljajo v zvezo s prihodom princa Petra Petrovića, s katerim hoče kralj Aleksander urediti vprašanje apanaže članov bivše črnogorske dinastije.

Princ Peter Petrović je bil sprejet pri kralju v avdienci ob 3. popoldne. Avdienca je trajala skoraj dve uri. Takoj nato je bil ponovno sprejet pri kralju dr. Ninčič, ki je pooblaščen zastopati državne interese v zadevi apanaže črnogorskih princ. Zunanji minister dr. Ninčič odpotuje jutri v Beograd in se povrne čez nekaj dni zopet na Bled, kjer bo ostal več tednov.

Danes ob 9. uri zvečer se je črnogorski princ Peter sestal z Ninčičem. Vest, da zastopa interese črnogorske dinastije profesor medicinske fakultete comm. Giardina, je zbudila v jugoslovanskih listih razne komentarje.

Zopet poplave v Jugoslaviji

Naraščanje Donave - Vojvodina ogrožena - Ukrepi vlade

BEograd, 12. (Izv.) Danes zjutraj so se povrnil iz Prage ministri, ki so prisostvovali vsesokolskemu izletu. Novinarjem so izjavili, da so našli Pašića v Karlovih Varih popolnoma zdravega.

Okolu 10. dopoldne se je pričela seja ministrskega sveta. Ministrski svet se je bavil s škodo, ki jo so povzročile poplave v vsej državi. Glasom poslednjih vesti Donava zopet narašča. Ako nasipi v Vojvodini popustijo, bo povodenj povzročila zopet veliko škodo. Poljedelski minister Pucelj, vojni minister general Trifunović in prometni minister Jovanović so sinoči v spremstvu strokovnjakov odpotovali v Sombor, da ukrenejo na licu mesta vse potrebno, da se nasipi ne porušijo.

Smrt slovenskega pisatelja

LJUBLJANA, 12. (Izv.) V starosti 75 let je umrl včeraj v Ljubljani znani slovenski pisatelj dr. Franc Detela, upokojeni gimnazijski ravnatelj. Rojen je bil 3. decembra 1850 v Moravčah. Obiskal je gimnazijo v Ljubljani ter študiral klasično filologijo na Dunaju. Leta 1906 je stopil kot gimnazijski ravnatelj v pokoj. Zadnja leta je živel v Ljubljani. Njegove knjige »Malo življenje«, »Pegam in Lambergar«, »Trojka« in »Tujski promet« so postale med Slovenci zelo popularne. Pogreb se bo vršil jutri, v torek.

Na Grškem bodo morale biti volitve

ATENE, 12. Vodje vseh demokratiških strank, venizelističnih in protivlenizelističnih, so izjavili, da ne bodo sodelovali kot ministri v Zavitsamosom, temveč da hočejo poslovno vlado, ki naj izvede proste volitve. Zavitsamos je svoj mandat za sestavo vlade vrnil Pangalos in se pridružil zahtevi demokratiških strank.

Zanimivi razlogi za deportacijo

LIZBONA, 12. General Carmona je ponudil generalu Gomezu da. Costi državno predsedništvo. Ker je ta odklonil, je Carmona odredil, naj se da Costa izžene na neki portugalski otok v Atlantiku, najbrže na Azore. Da Costa so že prepeljali na neko vojno ladjico.

Visoki obiski v Parizu

MADRID, 12. General Primo de Rivera je odpotoval včeraj v Pariz zavoljo podpisa francosko-španske maroške pogodbe.

TOULON, 12. Včeraj je dospel sem maroški sultan Mulej Jusuf in je z odpotoval v Pariz.

PARIZ, 12. Sultan Mulej Jusuf je prišel s številnim spremstvom sem, kjer so ga pozdravili najvišji zastopniki vlade in zbornice.

Maroški boji in maroška konferenca

RABAT, 12. Francoske čete so otvorile ofenzivo proti vstajem v ozemlju Taze in so osvojile prve višinske črte.

PARIZ, 12. Listi poročajo, da bo posebna komisija začrtala natančne meje med maroško posestjo obeh držav, ne da bi se spreminila l. 1912. v glavnem določena meja. Obmejna plemena se ne bodo delila, temveč bodo tvorila upravne celote. Vsaka izmed obeh držav bo imela pravico, zasledovati svoja uporna plemena na ozemlje druge.

Obsodba turških zarotnikov

ANGORA, 12. Proces proti zarotnikom je končan. Državni pravdnik je zahteval smrtno obsodbo za 12 obtožencev, med temi 2 in contumaciam, prisilno delavnico za 5 obtožencev, med temi 3 odsotni, in oprostiti rek za 13 ljudi.

Manifestacija bivših bojevnikov v Parizu.

PARIZ, 12. Včeraj se je vršila tukaj skupna manifestacija bivših francoskih in ameriških bojevnikov, med katero so položili francoski bojevniki vence na grob neznanega vojaka, pred spomenik mrtvih ameriških prostovoljcev in pred Washingtonov spomenik. Proslava je potekla popolnoma mirno, samo policijski prefekt je dal obrniti ščit, ki so ga francoski bojevniki položili pred Washingtonov spomenik in na katerem je bilo zapisano, naj ameriško ljudstvo ne dovoli, da bi francosko-ameriške pogodbe zavoljo vojnih dolgov uničile Francosko in ji vzele neodvisnost.

Strašna eksplozijska nesreča v Ameriki.

DOVER (NEW JERSEY), 12. Strela je treščila v pomorsko smodnišnico v Lake Denmarku in jo zažgala. Cete stražijo ozemlje 25 km², ker se eksplozije še niso končale. Do 50 km na daleč se čutijo posledice katastrofe. V nevarnosti je še neki drugi vojaški arsenal v bližini. Mrtvih so ugotovili deseter kakšnih 100 in dvakrat toliko ranjenih. Smodnišnica v Lake Denmarku je bila glavna zaloga municije za pomorske vojske Združenih držav, tvorilo jo je kakšnih 200 zgradb in je veljala 80 milijonov dolarjev.

Rumunski izvoz letos.

BUKAREŠT, 12. Prva uradna poročila domnevajo, da bo Rumunska iz letošnjega pridelka izvozila lahko 300.000 vagonov žita in slame.

Kralj Boris odstopi?

SOFIJA, 12. Kralj Boris je v soboto nedanoma in v popolni tajnosti odpotoval v inostranstvo. Širijo se vesti, da se misli zavoljo težkega položaja odpovedati prestolu.

Nova zračna proga.

PARIZ, 12. Sredi avgusta se otvori redni zračni promet med Francosko in Tunizijo.

Nadaljevanje francosko-nemških pogajanj

PARIZ, 12. V soboto so prišli nemški delegati za nadaljevanje pogajanj z novimi instrukcijami svoje vlade, ki so važne posebno z ozirom na sedanji francoski carinski sistem in njegovo spremembo. Zasedanje se je otvorilo takoj.

Slovo od Rima

(Od našega rimskega dopisnika).

Rim, začetkom julija.

Cemu se javno poslavljati od nečesa, kar ti je postalo milo in drago, od česar se, pa četudi morda samo začasno, le težko potrgaš? Je to notranja srčna zadeva posameznika, v katero nimajo pravice se vmešavati tuji, nepoklicani ljudje, kakor nima tudi dotični posameznik pravice napraviti iz te čisto notranje neke vrste zunanji zadevo. Podobno pravico si lahko laste edinele pesniki, ki izliva svoja čustva, ki jih navdajajo ob slovesu, v lepo zvečene verz, kakor je to naredil Ovid, ko se je poslavljati od Rima. Nikakor pa bi si ne smel lastiti te pravice kak dolgočasen pisar, kateremu bodo čitatelji hvaležni, da jih je prenehal gnjaviti s svojimi »spismi«.

Pa čeprav nisem organiziran v sindikatu pesnikov — dandanes je vsako organiziran v sindikatu — ampak spadam prej v sindikat dolgočasnih dopisnikov, čeprav nisem torej nikak Ovid, ampak le dolgočasen pisar, pa si vendar lastim tudi jaz pravico se javno posloviti od Rima, ker me opravičuje, da, naravnost obvezujoča dva precej važna razloga.

Eno iz svojih »pisem«, v katerem sem poročal o slovenskem čaru, sem namreč vključil s približno sledečimi besedami: »Ako bi nekega dne prenehala moja rimska pisma, tedaj vedite dragi čitatelji in drage čitateljice »Edinosti«, da sem s svojimi podplat v želodcu odšel na oni svet. Ker bi se mogoče pa le znalo zgoditi, da bi kako lepo dekle, ki okoli potoličo solzo sočutja na moj daljni grob (iz katerega bi vsake pomladi vzkli en par novih čevljev), kadar bi ne videlo več v »Edinosti« »pisem iz Rima«, zato moram pač povedati, da se nisem preselil na oni svet, ampak da se vracam zopet živ in zdrav v juljski svet.

Pa še en drug, precej važen razlog imam, da si lastim pravico se javno posloviti od Rima. Svoje čase je žil in bil neki »še ne prav stari upokojenec«, ki se je kaj rad izprehajal po Gorici in okolici ter popaval in kvartal »pri Maksu«. Nekega dne pa so njegovi »izprehodi« v »Edinosti« naenkrat prenehali in o njem ni več ne duha ne sluha. Kaj se mu je neki zgodilo, da se ni več ne izprehajal? Ali je kruta smrt snela piko iznad njegovega »bi«? Ali so ga njegovi revmatizmi priklenili v posteljo?

Da preprečim torej solzo, ki bi mogoče utesnila kaniti iz katerega lepega očesa in da preprečim nepotrebna ubigivanja in še nepotrebnejše zlobne govorce, ki so se že enkrat širile o meni radi mojega dolgega molka, erve, zato si lastim pravico se javno posloviti od Rima. Ne bom pa toliko predrzen, da bi izlival svoja čustva na papir, točje, kako težko mi je zapustiti slavne spomine starega Rima, umetniške krasote srednjeveškega Rima ter pobarvane ustnice in kratka krila novega Rima, ampak hočem samo suhoparno popisati, kakor je že moja navada, ceremonije svojega odhoda.

Da, ceremonije odhoda! Zakaj odhod iz Rima je spojen za onega, kateremu je večno mesto pristoilo k srcu, z gotovimi ceremonijami. Mislim, da se vsakdo iz te

vrste ljudi pred svojim odhodom še enkrat povzpne na bujno zeleni Janikul, da objame še enkrat s svojimi očmi to krasno mesto, ki se razprostira pod njegovimi nogami liki ogromen amfiteater, posejan s krasnimi ložami, katerega areno mu tvorita Tiber in Trastevere. Vsakdo iz te vrste ljudi se poda pred svojim odhodom še enkrat k fontani Trevi, da popije iz nje poslednjo čašo deviške vode in da vrže vanjo svoj včasih poslednji groš, ki naj mu bo prorok in porok, da se kmalu zopet povrne v Rim.

In tako sem naredil tudi jaz. Na svojem poslednjem potu na Janikul sem se najprej še enkrat ustavil na trgu pred starinsko-lepo cerkvico sv. Petra v Montoriju, katerega se nudi prva lepa panorama na večno mesto. Hudi sem se zaletel v cerkvico v nadi, da uzrem patracerkovnika, ki bi me pejal v Brannantejev tempeljček, zgrajen na mestu, kjer je bil po pripovedovanju stare legende križan sv. Peter, ter mi nasul v papir rumenega peska, zajetega iz onega mesta, ali cerkva je bila že zaprta. Ustavil sem se še enkrat z občudovanjem pred Pavlovo fontano, ki bruhla iz treh odprtih mogočnega, trem vodopadom podobne vrele vode in katero je opeval znani nemški pesnik Platen-Haltermünde. Nato pa hitro po Margeritetinem drevoredu in mimo kipov borcev za italijansko osvobodbo na sam vrh Janikula, kjer se vzpenja v smečje se rimsko nebo mogočnik spomenik Josipa Garibaldija in odkoder se nudi najlepši in najpopolnejši razgled na rimsko mesto.

Za grčem »Monte Mario« zahaja solnce. Nagajavo se ogledujo še enkrat pred svojim zahodom v steklih rimskih palač in rimskih cerkva ter uprizirajo čarobno iluminacijo, pa čeprav ni danes nikak norden praznik. Zjaj tu, zdaj tam užiga in zopet ugaša žarke svetilke. Tako razkošno igro si privoščijo lahko samo nebeško solnce. Se trenutke in nato se veličanstveno pogreza za vrhom grča v neznane globočine in prepaše. To la na večernem nebu so še dolgo vidni sledovi njegove triumfalne poti, zakaj bori in ciprese na grču gore še dolgo v zlatem skrlatu. Vila ali palača na vrhu grča je podobna fantastičnim razvalinam velikega pogoršča.

Pod grčem tonejo v večernem mraku vatikanski vrtovi, nad katerimi se dviga liki ogromna čudesa prikazane kupola sv. Petra. Nekoliko na desno na Castel S. Angelo se vzpenja v večerno nebo angelj, kakor da bi se hotel osvoboditi od svojih spon ter vzleteti k svojim tovarišem, nebeskim krilatcem. Tam na obzorju se črne zelena drevesa Pincia in vile Borghese, tvorijo krasno ozadje neokusnega velikanu justične palače. Ker te la velikan spominja na pravico, ti zleti pogled k tvojim nogam, kjer se razprostira ob Tiberju mirna palača, ječa Regina Coeli. Zato ti švigne kakor preplašeni pogled hitro zopet na obzorje in se naslaja na sliko, ki mu jo nudijo vila Medici, francoska akademija in pa čarobna cerkev Trinità dei Monti. Zvonik Montecitorija te spominja na poslansko zbornico, bela streha ogromne, a nizke kupole Pantheon na tabernakelj sv. Petra, zvonik kvirinala, na katerem ne palapa zastava, ti pravi, da je kralj že na letovišču, na skrajni desni se beli palača Viminale, v kateri se zbirajo ministri na svoja posvetovanja. To krasno sliko, ki se pričinja od leve na desno s kupolo bazilike sv. Petra zaključujejo na desni vitki zvonik bazilike S. Maria Maggiore in pa svetniki nad pročeljem bazilike S. Giovanni in Laterano z albarskim hribovom v ozadju.

V marsičem je ta panorama podobna razgledu, ki se nudi s Petrina na »maticu« Prago. Tu sv. Peter, tam Hradčany, tu Tiber, tam Vitava, tu Pincio, tam Riegrov park itd. S tem seveda ni rečeno, da bi se panorama, ki se ti nudi s Petrina na Prago, mogla meriti s panoramo, ki se ti nudi z Janikula na rimsko mesto. Ako je ona krasna, je ta mnogo krasnejša.

Med tem, ko zamišljam opazujem to krasno sliko, ki postaja vedno bolj temna in nerazločna, se je ulegel na večno mesto že globok mrak in znatno je potemnela tudi večerna zarja. Bliznji svetilnik, katerega so podarili Rimu braziljski Italijani, je že vžgan ter svetli daleč naokrog zdaj v modri, zdaj v beli, zdaj v rdeči barvi. Treba se povrtni zopet v mesto. S pobožno zbranstvo se ustavim še pod deblo hrasta, pod katerim je pesnik »osvojenega Jeruzalema« Torquato Tasso v tišini razmišljal v poslednjih dneh svojega življenja o svojih zgodbah in neizgledah. Nekoliko nižje mi zopet ustavi korak pogled na cerkev sv. Onofrija, ob katerem za trenutke pozabiš, da se nahajaš v velikem, bučnem mestu, ampak misliš si, da si nedanoma zašel v kako tiho vasico ali pa v kak skrit in tih samostan. Tako te prevzame s čustva »romantične« »anote« pogled na to cerkev s tihim samostanom. V njem je dne 25. aprila l. 1595 zatisnil svoje oči nesrečni Torquato Tasso, ki je imel biti naslednjega dne na pitalu slovensko omenjen z lovorjevim vencem pesnika. Sedaj pa hitro v mesto preko umazanega Trastevere, da ti ne pokvari pogled na največjo rimsko bedo one krasne slike in onih čarobnih vtisov, katere je ostavil v tvoji duši pogled na večno mesto.

En del oficijelne ceremonije slovesa je tedaj končan in preostaja samo še drugi del: obisk fontane Trevi.

Cim prideš prvič v Rim, te toli opevano mesto skoroda razočara. Je mesto, kakor so več ali manj druga moderna mesta. Namesto tog in tunik, o katerih si čital v Liviju, vidiš prav navadne moške obleke kakor drugod in ravnotako kakor drugod tudi kratka ženska krila, ki so kvečjemu za nekoliko centimetrov krajša nego drugod. Mesto rimljanskih nosilk vidiš kakor drugod moderne avtomobile in kakor drugod počasna in izstradana fljakerska kljuseta. Kje je oni Rim, o katerem si toli sanjal? Ni ga, oziroma je, ali moraš ga šele iskati med razvalinami forumov, v ozkih ulicah srednjeveškega Rima, v cerkvah, muzejih in galerijah. Edino, kar te kolikorotoliko potolaži ob tvojem prihodu so rimske fontane.

nobenega blaga, ki bi moglo prinesiti denarja obubožani deželi. Na dviganju vlog v bankah se to pozna. Četrtovalni semeniški dan v Gorici je pokazal, da kaže cena živini še vedno k tlom; tudi za bodočnost ni predvidevati porasta cen.

Zgodnji krompir ne more dobiti kupca, preveč je izgubil kredit v inozemstvu v preteklih letih. Pa tudi bolan je precej za zgodnji krompir. Stisneš ga v roki in sikne ti voda na vse strani. Čeravno obupani, pa vendarle priznavajo šenpeterski, štanderski in vrtojbenki kmetje, da je kupčiji s takšnim zgodnjim krompirjem, kot je naš, od klenkalo.

V hribih pere vsako toliko časa ploha kose po visokih strmih senožetih, pa vendar kose teden za tednom, ker vedo, da bo krma letos, posebno na spomlad, silno draga.

Sv. Lucija, Kobarič, Bovec, Cerkno, Lokve, Cepovan so skoraj še brez letovičarjev. Pač pa je na Bovškem in Kobariškem nekaj vojaštva na vajah. Običajne poljske škode so na dnevnem redu, kar je pač neizogibno z vsakimi vojaškimi vajami.

Pod temnim zastorom oblakov so goreli na goro po celi Goriški svetli kresovi, tudi v srcih našega ljudstva ni bilo tisti večer brez svetle luči spominov.

Končale so ta teden srednje in ljudske šole. I na ljudskih šolah ni bilo, po novih reformah, brez izpitov. Vrstile so se zaporedoma šolske veselice, ponekod sijajno uspele; tako so celo družstva odraslih čutila v teh malčkih vrednih tekmecev in naslednikov za prihodnost. V krajih, kjer teh veselici ni bilo, je ljudstvo v primeri z drugimi kraji takoj napravilo oceno svojih učiteljev.

Prostrana koščanska občina v Brdih, ki nosi rekord gospodarske mizerije in plesne norosti, tudi te dni ni mogla prestopiti brez plesa. Čudimo se oblastem in posebno orožnikom, da izdajajo dovoljenja mladim pobom, ki ženejo vse skup v še večjo moralno in gospodarsko propast. Je to poglavje prevažno, da bi ga ne še posebej omenili.

Drugi kraj — druge navade

Vračajoči se praški izletniki preko Podbrda so bili preiskani od obmejne policije v Podbrdu in so jim bile odvzete fotografije slike praškega izleta in pa Masarijev portret. Pobrani so jim bili tudi potni listi. Izletniki so seveda to molče, z vdanojo vzeli na znanje.

Kako je pa bilo njihovo začudenje ko so se nekateri izmed teh praških izletnikov podali predvčeršnjim v nedeljo na izlet v pomorsko kopalnico Gradež. V izložbah tamkajšnjih knjigar in papirnic so mirno visele ravnoiste slike in portreti Masarijevi, kateri so jim bili odvzeti kot nevarne, pohujšanje vzbujajoče slike pri vstopu v Podbrdo. Njihovo začudenje radi tega ni bilo ravno majhno. Toda prodajalci v gradeških trgovinah so jim takoj razpršili te dvome ter jim pojasnili izvore teh slik. Razočaranim izletnikom ni ostalo drugega nego nemo občudovanje pred izložbenimi okni.

Nas je postopanje obmejne oblasti v Podbrdu pustilo čisto hladno, ker smo že navajeni na prepolno podobnih tožb potopnikov potujočih preko Podbrda. V kolikor čujemo govorjenje in pritoževanje potopnikov raznih narodnosti je prišla postaja Podbrdo baje radi tega stalnega sitnarjenja precej na slab glas in se je tok potopnikov obrnil raje preko drugih obmejnih postaj. Po mnenju nekaterih bi bilo to postopanje čisto naravno: Postaja je majhna, časa dosti, prometa malo in tako pač se mora delavnost saj v tem izkazati. Pa tudi na strogo goriškega kvestorja vračajoči nekateri tak stalni način postopanja podbrškega obmejne komisarijata odvisnega od goriške kvesture.

Podaljšanje izrednega komisarijata za Ajbo

Poseben odlok furlanskega prefekta podaljšuje obično komisarijstvo za tri mesece, ker ni mogel še dopolniti izredni komisar ureditve javnih poslov in ker domači položaj še ne dopušta, da bi se razpisale volitve in se vzpostavilo normalno občinsko zastopstvo.

Na goriški trgovski šoli so se vršili prejšnji teden izpiti. Drugi tečaj omenjenega zavoda je dovršilo, priborili so obenem diplomu iz trgovskega računstva trinajst gojenk in trije gojenci.

med njimi Plesničar Viljem, Danevčič Ana Konjedic Nada in Ziegler Lijana.

Prispevek za uporabo cest za leto 1924.

Predsednik kraljeve komisije za izredno uporabo furlanske pokrajine naznanja, da morajo vsi oni, (osebje, družbe, tvrdke), ki so imele avtomobile ali vozove v prvem polletju letošnjega leta, to naznaniti najkasneje do 20. t. m. na županstvu svojega bivališča in sicer na nalašč zato določenem listiku, ki se dobi pri občinskem tajništvu.

Prometljen
Com. Bonne Anton, sodni svetnik pri goriškem tribunalu in nekaj časa tudi župan goriškega mesta, je premeščen v Belluno. Ker je Bonne priznan v vseh pravnih krogih kot eden najboljših juristov, bo goriški tribunal težko prizadel z njegovo izgubo.

Izvozni trg v Gorici dne 12. julija 1924.
Cene: vajin (široki fižol) od 0.10-0.15, marce od 0.50-0.80; marelice od 0.60-2.50, breske od 3.00-5.50; hruške od 0.40-0.50 od 2.—2.40; cimberji od 0.80-1.—; krompir od 0.38-0.40.

Na sploh je prišlo na trg mnogo blaga. Kupčija z marelicami, figami, breskvami, nekaterimi boljimi vrstami hrušk je bila ugodna.

Pri vajinu in kumarcah manjka izvoz, zato so pa tudi tako nizke cene. Pri krompirju se je popravevanje nekoliko vzdignilo, ker je do 15. t. m. še prost uvoz t. j. brez carine v Avstrijo.

Uspostojenost za kvalificirane delavce.

Ministrstvo za narodno gospodarstvo je določilo tukajšnjo obrtno šolo kot sedež za usposobljenostne izpite za kvalificirane delavce v mehaniki in mizarjski stroki. Izpravevalno komisijo za mehanike delavce sestavljajo gg.: Penso, ravnatelj obrtne šole, Princip, zastopnik obrtnikov, Marchioni, zastopnik delavcev, inž. Heinze in prof. Rovere. V komisiji za mizarjske delavce sede: gg.: Penso ravnatelj šole, Devetag, zastopnik mizarjev, Vittori, zastopnik delavcev, prof. Fornasari in inž. Venuti. Izpiti se bodo vršili dne 21., 22. in 23. julija. Prošnje, lastnorodno pisane in opremljene s potrebnimi listinami, se vložijo do 16. t. m. pri zavodu za pospešitev obrti v Gorici, ulica Morelli št. 37.

Dobro spomin agenta Griona.

Mislimo, da ne izdamo nobene skrivnosti, ako trdimo, da je agent Grion, čeprav bi moral biti tajen po svojem poklicu, najbolj znana oseba v celi Gorici. Pa nobeno čudo, je Gorican, Gorica je majhna, in zato je g. Grion javna oseba. Poleg te lastnosti ima pa tudi še jako izvrstne spomin in pa talent za spoznavanje fizionomij. Tako je le malce pomislil in že je imel misel in sklep: — Ta je pravi, primamo ga, — ko je po šestih letih zopet zagledal gotovega Ličena, ki je kot uslužbenec tržaške trgovske banke pomagal ugrabiti svojemu zavodu 156 tisoč lir.

Da se bo Ličen zopet nahajal v bližini železnih vrat, to pot ne več onih od blagajne, ga je pospremil v zavod goriškega tribunala.

ŠKRBINA NA KRASU.

Kar tri mlade ljudi je pobrala neizprosna smrtna kosa v kratkem času v naši vasi. Čeprav priljubljen od večine občine se je moral posloviti iz tuzemskega življenja naš bivši župan Lozej.

V najlepših letih je klonila postava Karla Bunca in le v par dnevih je odvenel cvet mladence Roze Černigoj.

Vsi se jih spominjamo s tiho žalostjo v srcu!

KOMEN

Zbrali so se 4. t. m. v stranski sobi gostilne Buda skorje polnočevno jusaniti iz Komna, da slišijo poučno predavanje o običajih užitek. Odzvala se je rade volje tržaška »Prosveta« in poslala nam predavatelja g. dr. Deklevo. Gospod predavatelj nam je v razumljivih besedah razložil pravno stanje obč. užitek, nastalo vsled zakona iz leta 1924.

Marsikateremu je postalo jasno, da moramo braniti svojo lastninsko pravico, ki je bila od naših dedov pošteno odkupljena. Ali stavi novi zakon upravičence v ono posestno stanje, v katerem so se naši jusaniti nahajali že pred približno 70 leti? Zdi se, da se zakon noče ozirati na nekdanje stare kmetije, katerih posestniki so dajali fevdalcem-gospodski dače in robote, a sami pa imeli le borne pravice na zemljišču.

Vsako je uvidel korist tega predavanja razen malenkostne izjeme. In tudi kasneje, ko je ta izjema spoznala, da si pravzaprav ne tolmači pravilno zakona, je odklanjala predavanje in hotela klenkati na politično struno samo radi tega, ker se je to predavanje vršilo pod okriljem agiline »Prosvete«, katere, kakor se vidi, ne more prebiti. Sicer pa je dotični dal priliko g. predavatelju, da je stvar natančneje razložil poslušalcem. Oni izjemi pravimo le toliko, da je opozicija koristna, ako je stvarna. Dolgovezni stavki brez glave in repa s pestro množico raznih tujk in fraz

na nepravem mestu vzbujajo občudovanje morda pri nekaterih, ali gotovo ne pri naših kmetih, ki so g. predavatelja razumeli — izjeme pa najhri ne. Kdo je bolj učeno govoril, naj se dotično postuša!

Tem potem izročimo »Prosveti« pristočno zahvalo, a gospodu predavatelju pa ključico: Na svidenje! Naj bi se nam kaj kmalu izpolnila želja, da nas poseti »Prosveta«, katere nam bo v naši sredi prav mil gost.

Zopet nesreča z vojnim materialom

Dečka Stofla Miroslav in Krašna Stanko sta gnala črede na pašo, pri tem jima je prišla v roke želatinska cev. Premetavala sta jo sem ter tja, dokler ni raspolila. Krašna je dobil težko rano na desni roki, Stofla je bil pa bolj srečen in je pritekel z lahko ranjenim licem domov.

COL

27-letni Poberaj Josip iz Solkana je že delj časa zaposlen pri nekem tukajšnjem podjetju. Predvčeršnjim je nesel v roki pločevinasto posodo, napolnjeno z bencinom iz neznanega vzroka se je tekočina vnela in takoj je bil Poberaj ves v ognju. Skočil je na prosto, kjer so njegovi tovariši komaj in komaj udušili ogenj, ki je že pekel meso. Obvestil se je goriški Zeleni križ, ki je prišel takoj na lice mesta in odpeljal nesrečnega Poberaja v goriško bolnišnico, kjer so ugotovili opekline vseh treh stopenj.

KOBARIČ.

Če kaj, je naša cerkev potrebna takojšnjega popravila. Zunanji zidovi so vsi zeleni od maha in niso prav nič v čast našemu trgu. Zlebovi, ki naj bi odvajali vodo s strehe, so razbiti in jih manjka visoko od tal, tako da ob vsakem majhnem dežju štrca voda na vse strani, daleč tja sredi ceste. Isto je z zvonikom. Kot čuješ saj res je že zadnji čas. Trebalo pa bi tudi v kar res že zadnji čas. Trebalo pa bi tudi v notranjosti cerkve marsikaj popraviti.

Dela po dolinskih travnikih so zvečine že končana. Košnja je trajala dolgo kot še nikdar, ker je nagajalo grdo vreme. Sena sicer ni manj, po kakovosti pa je silno slabo, kar je razumljivo. Sedaj se podajajo naši kmetovalci v senožeti, ki nekateri ležijo visoko v gorah, po dve in tri ure daleč. Kosci se navadno podajajo tja gori za več dni skupaj in ostanejo v senikih. Tudi planinska košnja bo letos zastajala, tako po času kot po vrednosti. Lesna trgovina pri nas zelo cvete. Neverjetno mnogo lesa se izvozi na našo postajo in z vlakom proti Čedadu in dalje v Videm. Ta trgovina zvečine ni v naših rokah.

SELA NA KRASU

V nedeljo se je vršil pogreb pokojnega St. Pahorja iz naše vasi, ki je našel žalostno smrt pri delu s strelivom v Sovodnjah, kjer je bil zaposlen. Poročilo v nedeljski »Edinosti« pa je treba popraviti v toliko, da pokojnik ni bil iz Opatjega sela, temveč iz naše vasi. Dalje ni bil poročen, temveč samski. Bil je zelo delaven mladenič in tudi pogumno je vršil svoj posel in preziral pri tem nevarnost, v kateri se stalno nahajajo delavci, ki delajo pri strelivu.

Njegova nesrečna smrt je napravila na vso vas in okolico globok vtis in je vzbudila splošno sočutje. Njegovega pogreba smo se udeležili skoro vsi fantje naše vasi in mnoga dekleta ter smo spremljali razmesarjene telesne ostanke k večnemu počitku na štandersko pokopališče. Tudi tamkajšnji domačini so spremlili pokojnika na njegovi zadnji poti v velikem številu, za kar se jim podpisani fantje in dekleta najprej zahvaljujemo.

Nesreča v naši vasi ne počiva. Eden izmed onih mladeničev, ki so spremlili pokojnika na mesto zadnjega počitka, je trčil s svojim kolesom z nekim avtomobilom, ki ga je pelal. Pri padcu se je nesrečni mladenič nevarno ranil, tako da je bil poklican Zeleni križ, ki ga je prepeljal v goriško bolnišnico. Nesreča se je pripetila v Matičevi rebi onkraj Opatjega sela.

Redkokdaj se oglašamo iz naše vasi v naši »Edinosti« in še tedaj moramo pisati le o nesrečah. Fa upamo, da bomo mogli kdaj tudi kaj dobro. a in veselega poročila. Prihodnjo nedeljo bomo imeli pri nas opazilo, praznik sv. Mohorja, patrona naše cerkve, katere pa se nahaja še vedno v skromni baraki, ker o kakem zidanju cerkve ni še nobenega glasu. Kljub tem pa se pripravljamo, da dostojno proslavimo po svojih močeh ta občinski cerkveni praznik. Več selskih fantov in deklet.

VRTOJBA.

Kdor je šel po cesti v ponedeljek 28. pret. meseca zjutraj poleg našega novega šolskega poslopja, se mu je nudil nenavaden prizor. Učitelj italijanščine g. Nadea, ki je baje postal caposcuola se je prepiral z neko učiteljico.

Od začetka je šlo prekanje le bolj v normalnem tonu, ali polagoma se je stopnjevalo do tolike mere, da je obra-

čalo pozornost vseh ljudi, ki so šli mimo. Gosp. učitelj je postajal vedno bolj živahen in je mahal z rokama proti učiteljici ter tako hotel s tem kretanjem in vpitjem uveljavljati svoje pravo.

Solaki otroci, ki so se ravno zbirali pred šolskim poslopjem, so v strahu in trepetu opazovali ta čudni prizor, kajti besedičenje se je vršilo nekaj minut pred začetkom jutranjega šolskega pouka. Cela vas je govorila pozneje o tem prepiru ter ga obsojala in to tembolj, ker se je gosp. učitelj nalašč

podal pred dotično šolsko poslopje ter tam čakal učiteljico, da je prišla v šolo, dasi on kakor se je zvedelo ni imel pouka v tistem posloju. Zažugal je baje, da bo prestavljena. Ni znano sicer zakaj se je šlo, ali bodi temu kakor hoče, vendar tako vedenje javnega učitelja, čeravno je caposcuola, v pričo šolskih otrok in na javnem prostoru, ni primerno ter je vredno vse obsodbe.

Ako je vedel gosp. učitelj, da mu je gospodična učiteljica delala krivico s

(Dalej na IV. strani)

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Terre bianca 21, pouk italijanščine in prevodi v vseh jezikih. (1067)

HRMA z dvema stanovanjema dve sobi, kuhinja in vrt, parketi, elektrika razsvetljava, na lepem kraju, se proda. Kavarna Trenta otobore, Mahnič, po 14 uri. 1091

STANOVANJE v Rejanu, dve sobi in kuhinja, prazno ali z novim pohištvom, se odda. Kavarna Trenta otobore, Mahnič, po 14 uri. 1092

KAPITAL ALI JAMSTVO! Zelo dobro vpeljeno podjetje v Ljubljani s sijajno bodočnostjo sprejme enega ali dva družabnika s kapitalom 200.000 do 400.000 Din v gotovini ali v jamstvu. Ugodnosti: popolno jamstvo, visoke obresti, delež na dobičku eventualno služba blaginjska itd. Ponudbe pod »Kapital ali jamstvo« na upravo lista. 1089

MLAD KOVAČ išče mesta kot pomočnik, ali pa kot kovač na svojo roko v zvezi s stanovanjem s kovačnico na deželi. Razpolaga z lastnim orodjem. Ponudbe naj se pošljejo na upravnništvo pod »Priden«. 1090

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Govori slovensko, Slavce, Via Giulia 29. 958

CEVLJARSKI pomočnik-poldelavec, dobro izurjen, se sprejme takoj. Zdravje, čevljar, Bovec (Plezzo). 1076

DIJAK, višjih srednjih šol, popolnoma več slovenskega in italijanskega jezika, išče kakršnokoli službo v mestu ali na deželi. Nastop takoj. Prijazne ponudbe pod »Marljiv« na upravnništvo. 1063

BABICA, avtorizirana, diplomirana, sprejema noseče. Adele Amerschtz-Sbaizer, Farneto 10 (podaljšana Ginnastica), lastna vila, tel. 20-64. 1070

GLYKOL je pravi dobrotnik vseh onih ki trpijo na živčni oslabelosti, glavoboli, pomanjkanju sladkorja, Glykol je splošen in energičen obnovitelj. Prodaja se v lekarni Castellonovich, Trst Via Giuliana 42. 1068

PRSI SIRUP priporočljiv proti kroničnemu kašlju in bronhialnim afekcijam. Steklenica za odrasle L. 750, za otroke L. 500. Dobiva se samo v lekarni Castellonovich, Trst, Via Giuliana 42. 1069

Potrta neizmerne žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanem, da je moj preljubljeni soprog

FRAN BANDELJ

danes ob 10. uri popoldne v starosti 65 let, po dolgi in mučni bolezni, izdihnil svojo blago dušo.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v torek, 13. t. m., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti št. 96 v Sežani.

SEŽANA, 12. julija 1924.

(769)

Adela, soproga.

OTROK JE BOLAN

ker ima gliste.

Ozdravite ga takoj in popolnoma, ako mu date ČOKOLADNI BONBON ARRIBA PROTI GLISTAM. ČOKOLADNI BONBON ARRIBA PROTI GLISTAM odpravi vse gliste.

V zelenih zavilkih po L. 1. Prodaja se v vseh lekarnah.

ARRIBA

ČOKOLADNI BONBON PROTI GLISTAM

Kemistno-tekniški zavod „Alla Modona della Salute“ - Cav. Raff. Godina - Trieste, S. Giacomo. Glavni zastopnik in založnik za Italijo in kolonije: Adolfo Cecchi - Trieste, Via S. Nicolò 11

NA MORJU, V HRIBIH IN NA LETOVIŠČU IMEJTE VEDNO NA RAZPOLAGO „ARRIBA“ ZA ZDRAVJE VAŠIH OTROK.

KRONE po 2.30

plačuje 765

ALOJZIJ POVH, Piazza Garibaldi 2

prve nadstropje

Pazite na naslov! Pazite na naslov!

Učenke

se sprejmejo v veliko manufakturno in modno trgovino v večjem trgu. Absolutne trgovskih tečajev imajo prednost. Učna doba kraja.

Ponudbe na: „Manufaktura 99“ na upravnništvo Edinosti 760

Zobozdravnik

Dr. Sardoč D.

ordinira v TRSTU

Via M. R. Imbriani 16, I. (prej Via S. Giovanni)

od 9-12 in od 5-7 755

KRONE

po L. 2.30 komad

Zlato, bronzano, platin, 28-karatsno zlato komade kupuje in plačuje po najvišjih cenah

Albert Povh — urarna

Trst, Via Mazzini 46 766

Inserirajte v „Edinosti“

PODLISTEK

JULES VERNE: (62)

Skrivnostni otok

V tem času so naseljenici obdelali tri njive zemlje na planoti Lepega razgleda, ostali travnati del pa so pustili za pašo onagama. Pri ponovnih izletih v Jakamarski les in v Gozdovje Daljnega Zapada so nabrali precejšnjo množino divjih rastlin, kakor špinac, radič, repo. Z razumnim kultiviranjem so se dale omenjene rastline brez dvoma plemenitili; tako bi imeli naseljenici v bližnji bodočnosti tudi primerne dušičnate hrane. Navozili so domov tudi velike zaloge lesa in premoga. Pri vsakem izletu pa so poleg tega izboljšali poti, ker so jih kolesa vedno bolj izglajevala.

Kunski brlog je neprestano dajal svoj prispevek za kuhinjo granitne hiše. Ta brlog je ležal zunaj zaprte planote, zato je bil tamonjši nasadi varni pred kuncem. Med skalami plitvega obrežja se nahajajoče ostržišče, ki se je raznožilo, je preskrbovalo naselence z izvrstnimi ostrigami. Razen tega so nalovili v jezeru in v Hvali mnogo rib, kadarkoli so jih potrebovali, zakaj Pencroff je razpostavil

svoje trnke po vodi ter lovil lepe postvri in druge okusne ribe s srebrno sijajnimi boki in z majhnimi rumenkastimi lisami po životu. Tako je mogel Nab menjati hrano; samo kruha ni bilo še na mizi naselnikov in to so bridko občutili.

Tudi na obalo Celjustnega rta, kjer so se nahajale želve, so hodili na lov. Na tistem obrežju so našli množico malih grickov, pod katerimi so ležala okroglasta, bela in trdopustna jajca, katerih beljak ni bil tekoč. Jajca se izležo vsled solne gorke. Ker izležo vsaka želva letno dvestopetdeset jajec, tedaj je razumljivo, da jih je bilo toliko.

»To je pravcato polje jajec, je rekel Geodon Spilett, in nam ni treba drugega kakor pobirati.

Toda niso se zadovoljili samo s produkti, ampak zasledovali so tudi producente. Ta lov je privedel preko ducata želv, ki so bile dragocena hrana. Z dišečimi želišči in začimbami pripravljena želva juha je vzbudila splošno pohvalo Nabu, ki jo je pripravil.

Še neko okolnost je treba tu omeniti: V Hvalo so drli lososi v delih rojih več milij po reki navzgor. Bilo je ob času, ko so samice, katerim so sledili samci, imele primerne prostore za ikrenje. Te ribe so vzbudile sicer mirno vodo. Na tisoče rib, ki so merile po dolžino dva čevlja in pol,

se je gnetlo v reko. Zajezili so na nekaj mestih vodo in jih nalovili na stotine. Osolili so jih ter jih shranili za zimo, ko je bila reka zamrznjena in je bil ribolov nemogoč.

Zdaj so Jupa, ki je bil zelo razumen, povzdignili v pravega komornega strežaja. Bil je običen v bel jopič in kratke hlače s predpasnikom, katerega žepa sta ga izredno veselila, zakaj neprestano je bil z rokami notri in ni pustil, da bi kdo drugi segal vanje. Spretnega orang-utanga je Nab popolnoma izučil in skoraj bi bil človek mislil, da se zamorec in opica razumeta, ko sta med seboj govorila.

Sicer pa je kazal Jup napram Nabu prav posebno naklonjenost, za katero mu je bil zamorec hvaležen. Jup je vozil drva, plezal na drevesa in opravljal še druga opravila, sicer pa je bil večidel v kuhinji in poskušal posnemati vse, kar je videl Naba delati. Učitelj pa je pokazal tudi izredno potrpežljivost in neizčrpno vno v poučevanju svojega učenca, a ta mu je vračal trud z veliko pazljivostjo, s katero je sledil pouku.

Zato si moremo misliti, kakšno veselo presenečenje so doživeli naselenci nekega dne pri mizi v granitni hiši, ko se je Jup prikazal pri obedu s servieto pod pazduho. Spretno in pozorno je izvrševal svojo službo, menjal krožnike, prinašal sklede,

nalival pijačo v kozarce in vse je izvrševal s tako resnobo, da so se naselenci izvrstno zabavali, a Pencroff je na glas zaukal.

»Jup, juhe!

— Jup, pečenko!

— Jup krožnik!

— Dobro Jup, izvrstno, vrli dečko!

Nič drugega ni bilo slišati, a Jup je izvrševal vsa povelja, ne da bi prišel kdaj v zadrego, pazil na vse in zmagaval s svojo bistro glavo, ko je Pencroff ponovil svojo prejšnjo šalo in rekel:

»Jup, prav gotovo ti podvojimo plačilo!

Razume se, da se je orang-utang docela privadil granitne hiše in večkrat spremljal svoje gospodarje v gozd, ne da bi skušal kdaj ubežati. Smešno ga je bilo videti, kako moško je korakal dalje s palico, ki mu jo je dal Pencroff in ki jo je nosil na ramenu kakor puško. Ako so hoteli stresti kakšen sadež z drevesa, je bil takoj gori. Če se je kolo voza zarilo v zemljo, je močni Jup dvignil voz z ramenom in ga postavil na lepšo pot.

»Izvrsten dečko! je vzklikal nešteto krat Pencroff. Če bi bil tako hudoben, ki je dober, bi imeli težko opravilo s njim.

Bilo je prvi torku januarja, ko so naselenci pričeli z večjim deli v notranjosti otoka. Sklenili so, da pripravijo blizu izvira Reke, ob vznožju Franklinove gore, ograjen prostor za prežvekovalce.

kakim govorjenjem, jo je imel pozvati na kak primeren kraj ter ji na samem povedati, kar je mislil. Sicer je omeniti, da učitelj, gosp. Nadaia, ni kaj priljubljen med tukajšnjim občinstvom, še manj pa med šolskimi otroci, s katerimi je jako strog.

IZ GRANOVSKKE OBČINE.

Ožigossali smo postopanje oziroma ceno, za katero so hoteli nekateri izmed našega ljudstva doseči sedež županstva raje v enem kot v drugem delu naše občine. Nismo mislili pri tem nobene določene osebe, ker nam ne gre za oseben boj, pač pa smo imeli pred očmi vse one, ki so na tak način postopali, da mora vsak pošten človek reči, da so za skledo leče prodali najvažnejši del svoje osebnosti.

Ako se je kdo radi našega pisanja razburil svobodno mu, ni pač naše sodbe o stvari ne moremo spreminiti, ker bi morali spreminiti tudi splošno veljavno moralno načelo: Nemoralno in nemožno je, ako kdo za stvarne materialne koristi, shranil v podstrežje prepričanja, odkritost in svojo narodno zavest ter skuša obliči nase obliko, ki naj bi ga prikazala drugačnim kot pa je neizbrisno po svojem rodu in rojstvu. Pa tudi pri svojem kupcu ne zbuja tak prav nikakega spoštovanja, na vsak način ne ustvarja enakovrednosti, ker ni več samosvoj ampak prodano blago izpostavljen na razpolago.

Vse eno je, ali je kupna cena trideset srebrenikov ali pa potešatovsko mesto, kajti kakovost cene ne izpremeni dejstva o izvršeni kupitji.

Izvedeli smo zadnji čas, da se je na Grahovem samem znala dati prava vrednost borbi za županski urad ter se ni za doseg istega postavilo za protivrednost neprecenljivih vrednot lastne duševnosti. Ako je kdo skušal v tem oziru mešetariti, je slabo mešetaril.

Zal, da istega ne moremo trdit i Podbrdu.

LOKAVEC PRI KANALU.

Morda nam bi radi predmeti, ki ga hočem spomniti v tem dopisu, letel od nepoznavalcev naših lovskih razmer o čem, ki bi radi kočljivosti predmeta in stanu razumljiv, na vsak način pa ne — upravičeno. Na vsak način pa pritrjujejo celo duhovni sobratje našega dušnega pastirja, da je dušna oskrba v naši fari prišla v take roke, da je potreba nujne od pomoči in sicer prav krepke od pomoči. Radi pomankanja pravega dušnega pastirja so se razpasle med nami take razvade, da bi bilo treba prav krepke roke, da bi jih odpravila.

Kljub temu da imamo svojega duhovnika, nismo imeli že dve leti ne prvega sv. obhajila in ne prve sv. spovedi. Maše nam potekajo po večini brez pridige. Cerkvenih shodov ter sodelovanje in navzočnost duhovnikov iz bližnjih far, vse je zatopilo pri nas že v pozabljenju. Tudi drugače poteka pri nas življenje tako, da ovice lahko služijo za vzgled pastirju. Pripravljajo se radi tega ljudje, da potem posebne deputacije opozorijo knezoškofski ordinarij, da nevezdržnost sedanjih razmer.

Cujemo in čitamo tudi v „Edinosti“ o raznih dopisih iz vipavske doline, kako tožijo ljudje, da ne morejo razpečati vina. Pa saj ni čuda, ko pa moramo pri nas piti vino ki ne zasluži svojega imena. Pa se zaračunajo ga nam po cenah butilskega vina. Najbolj žalostno je pa še ta okoliščina, da se večina naših moških pusti skubiti s tako tekočino. Gredo v svet delat razna dela in si prav težko prislužijo in privarčijo nekaj denarja; pa se vrnejo domov in v par tednih izgine zaslužek po gostilnah. Ravno te dneve je večina naših moških po Krasu, kjer kosijo teden za tednom travo med neštetimi kraškimi skalami. Nekateri se te dni vračajo, drugi se pa vrnejo šele ko pokose otavo, po vipavski dolini.

Čeravno je naša občina primeroma majhna, pa imamo vendar kar 8 oseb, ki se pečajo s pismi in potikajo po poštenu uradu. Kot splošno znano povedati ljudje, je za pošto tajnost le bolj slabo priskrbljivo. Opozarja se raditega pošto ravnateljstvo v Vidmu, da učini konec dosedanjemu stanju na pošti.

S KANALSKEGA

Kakor čujemo, veljajo pri nas prav posebni šolski zakoni, ki jih uvaja didaktični ravnatelj Gherisnich. Drugod imajo sklep šolskega leta 10. t. m., na Kanalskem pa se zaključijo pouk komaj 17. t. m., ne glede na to, da je učiteljstvo nadomestovalo odpadle dneve pouka s poukom ob šetrikah, ki je šole prost dan. Tudi ob drugih prilikah, n. pr. za spoved, je bil na Kanalskem samo en dan prost, drugod pa so v ta namen imeli tri proste dneve. Nekateri učitelji dosežejo nad 190 učnih dni, a po zakonu je predpisanih samo 180 dni pouka. Didaktični ravnatelj v Kanalu je zaukazal tudi učiteljstvu, da mora ostati vsak na svojem mestu do 31. t. m. in pred odhodom se mora posameznik javiti.

Oni učitelji, ki poučujejo italijanščino, imajo pravico do kompenzacije v znesku 800 lir. Dosej je samo eden izmed učiteljev na Kanalskem dobil, kar mu gre. Zakaj ni za vse enako poskrbljeno?

Priporočamo šolskemu skrbništvu v Trstu, da pokaže tukaj vmes in odpravi nevoljo, ki vlada na Kanalskem.

Iz tržaške pokrajine

MAVHINJE.

Da je letošnje poletje nekam čudno, to je splošno beseda. Vreme je skoro jesensko, prave toplote nismo še imeli. Ko pa se zrak ugrije, je soperica taka, da človeku niti ne da dihati.

Pa vse to se prenese, tem prej, ko se nam le letos obetala dobra letina glede vseh pridelkov. Le toče in hude ure, varuj nas o gospod! Toda tudi ta šiba je padla po nas. Nevhito od preteklosti je spremljala debela toča, ki je padala nad eno uro. Uničujoči oblak je zajel ves mavhinski in ceroveljski svet, kjer je ta največja sovražnica ubogega kmetu vse oklestila. Ogromna je škoda na žitu, ki ga nismo še bili spravili pod streho. Pa tudi ono žito, ki je bilo zloženo po njivah, je močno trpelo. Največ pa je trpela trta. Po sobotni nesreči je za letos ne moremo nadejati nobenemu pridelku.

SESLJAN.

Kopalna sezona je v razmahu, dasi ni letošnje nestanovitno vreme nikakor povolj-

no. Kljub temu naše kopalnice delajo, posebno pa ob nedeljah, ako ne v istem obsegu, kakor bi lahko. Eno razliko med letošnjim in lanskim letom pa moramo še posebej poudariti. Dočim so se kopalci obnašali lani na način, ki bi se ne mogli imenovati dostojen, se opaža letos najvzornostna dostojnost pri vseh. Ako bo to šlo tako do konca in ako ne bomo imeli prilike gledati izven kopalniških prostorov sprejemalec v kopalni obleki, bodo seveda izostale letos kričke, ki so bile lani popolnoma na mestu in upravičene.

Razne zanimivosti

ZA KULISAMI SOKOLSKEGA STADIONA

Za kulisami sokolskega stadiona v Pragi je bilo ob času letošnjega zleta živo vrenje od ranega jutra do kasno zvečer. Že ob 5.30 zjutraj je bilo polnih vseh 35 garderob, ki so bile ogromne, zakaj vsaka je bila prirejena za 1000 oseb. Ob 6. uri zjutraj so morali sokoli že biti oblečeni in pripravljeni za nastop. Tedaj so se namreč začela vsak dan ob tej uri zadnja pnavljanja za glavni nastop. Jutranja pnavljanja so imela izgladišiti še zadnje napake in pa privaditi množico 14.000 sokolov na nastopanje ob zvokih godbe.

Razvrstitev sokolov se je vršila po tisoč vkup, nato so kolone po tisočih odkorakale na prostor za kulisami, kjer so bili že zbrani drugi tisoči. Medtem ko so se sokoli vežbali, pa so se sokolice s svoje strani pripravljale za vaje. Ves dan — posebno pa ob času teh poskusnih nastopov — je bilo za kulisami izredno živahno življenje. Sokoli in sokolice se smejejo, šalijo in si pripovedujejo drugi drugim o vtisih, ki jih je napravila nanje Praga. Razume se, da so vsi polni navdušenja. Ko odhajajo sokoli s stadiona, jih sokolice burno pozdravljajo z vzkliki mahanjem rok.

Poleg garderob je bila za kulisami dolga vrsta umivalnikov s tekočo vodo. Po končani vaji se vsi umijejo in takoj preoblečejo, da bi se čim prej mogli podati na tribune in prisostvovati vajam drugih sokolov.

Ob času kosila ostanejo sokoli in sokolice v svojih garderobah, ker ni več časa, da bi mogli iti v mesto. Vprašanje preskrbe 30.000 sokolov s hrano je bilo zelo težko toda organizatorji izleta so znali odstraniti vse težkote te ogromne naloge. En del sokolov je prinesel hrano s seboj, drugi pa jo dobivajo iz kuhinje, ki se nahaja za kulisami stadiona. Po kosilu se sokoli zabavajo v medsebojnem razgovoru in kratkočasijo z raznimi igrami. Drugi počivajo, da bi nastopili s čim svežejšimi močmi.

Za kulisami se nahajajo tudi posebne delavnice za popraviljanje obleke in obuvi.

Inozemski gosti tvorijo za kulisami ločene skupine, to so Čehoslovaki iz Amerike, Rusi, Jugoslovani in Poljaki. Čehoslovaki sokoli jih veselo pozdravljajo, jih izprašujejo o krajih, iz katerih so prišli na izlet. Čim bolj se približuje ura nastopa, tem nervoznejše postaja seveda življenje za kulisami. Naenkrat zadoni povelje: „Vsi v garderobo!“ Ogromni prostor se izprazni v hipu in za kulisami nastane tišina. Sokoli se spravljajo v red za nastop. Ne dež ne vročina ne vplivata na življenje za kulisami. Nastopi se morajo izvršiti ob vsakem vremenu. Na prvi zletni dan so se sokoli in sokolice zmočili do kože že za kulisami kjer so stali pripravljeni v vrstah brez ozira na dež. In vendar ni to prav nič vplivalo na njihovo razpoloženje; ostali so veseli in odločni. Po vsakem nastopu nastane v garderobi zopet živahno življenje. Sokolice se tu naglo preoblečejo ter hitijo potem eni na tribune gledat nastope drugih, drugi pa v mesto.

Zadnji dan izleta je bilo za kulisami posebno živahno razpoloženje. Z obrazov sokolov je odsevalo vidno zadoščenje nad doseženimi uspehi ne samo posameznikov, temveč tudi vsega sokolstva. Med sokoli so se nahajali ta dan tudi čehoslovaki in jugoslovanski vojaki, katerim so prirejali sokoli prirske ovacije. In marsikomu se je miho storilo, ko je odjeknil zadnji topovski strel, ki je naznanjal konec izleta.

Sokolske svečanosti so bile s tem završene, da se prirede po šestih letih nove v še večjem obsegu in s še večjim uspehom.

Mussolini posredovalec med Rusijo in Rumunsko?

Romunski list „Universal“ iz Bukarešte je objavil pred dnevi vest, da si sovjetska vlada prizadeva, da bi našla posredovalca za rešitev spora med Rusijo in Rumunsko glede Besarabije. Ta posredovalec bi ne imel biti nihče drugi nego g. Mussolini, s katerim da se sestane v Rimu Čičerin in Stalin. Čičerin bi sprejel posredovanje Italije le tedaj, ako bi se Mussolini izjavil za rešitev tega vprašanja potom ljudskega glasovanja v Besarabiji.

Ali se romunski princ Karol vrne v domovino?

V romunskih listih, so imele vesti iz inozemstva, da se princ Karol v najkrajšem času pomiri z rumunskim dvorom ter vrne v domovino, le neznan odmev. Listi niso razpravljali o teh vesteh iz obzira do sedanjega notranjepolitičnega položaja na Rumunskem. — Nekateri listi so samo udarjali, da so te vesti razširili nekateri romunski domači krogi, in sicer iz strankarsko-političnih razlogov.

— Cankar v angleščini. Newyorška založba „Vanguard Press“ izda septembra meseca Cankarjevega „Hlapca Jerneja“ v angleškem prevodu, ki ga je oskrbel Slovenec Adamič. „Jernej“ izide kot prva knjiga v zbirki „People's Classics“, ki bo štela okrog 300 svetovnih slovitvenih del in ki jo urejuje najslavnejši sedanjí ameriški pisatelj, Upton Sinclair. Upton Sinclair se je sam zavezal za izdajanje „Hlapca Jerneja“ v angleščini in se je izrazil, da je prevod dobro uspel.

— Nikola Tesla, sloviti hrvatski raziskovalec električnih pojavov, je dovršil preteklo soboto 70 let. Tesla deluje v Ameriki, je pa iz Like doma. Njegovih izsledkov in izumov je veliko število, marsikaj je med tem, kar je šele omogočilo današnji grandiozni razvoj elektrotehnike. Tako se še premalo poudarja, da je Tesla pravil do graditelj radiotelefona, kajti s svojimi valovi, ki jih je znanstvo pozna prav pod imenom Teslovi valovi, je oddajal poročila že na 1000 km daljave, ko je Marconi s Hetzovimi valovi dosegal komaj 100. S

Teslovimi valovi šele je začel Marconi postajati slaven. Je pa še mnogo drugega v čemer je bil Tesla pionir. On je s svojimi izumi dvignil električne motorje na isto stopnjo popolnosti, kakršno dosega današnja, njegova je tudi „črna bodočnost“, ki ne potrebuje nobenega voda in žarečih žic. — Poleg tega je Tesla, znan po svoji redki dobrončnosti in kot navdušen Slovenec. — Svet ga je že pred več nego desetletjem priznal s tem, da su mu ob enem s Edisonom prisodilil Noblovo nagrado. Naj bi še dolgo živel v svoji sedanjí čistosti, človeštvu in našem rodu v korist!

Telesna vzgoja

Nogomet v očeh znamenitga moža

Pred menoj leži knjižica, izdana v Parizu. Izdali so jo Charles Lavanzelle & Cie, francoski vojaški založniki in letu 1921. Knjižica nosi naslov „Le football“ in avtor je André Lefèvre, tedanji francoski vojni minister. Znano je v sportnih krogih, da je ta mož v splošnem zelo izboljšal sportno stališče cele Francije in da je v svoji visoki funkciji vojnega ministra določil sportu v armadi Francije posebno vzgojno nalogo. Moral je biti tudi sam sportnik, kajti spis izdaja strokovnjak. Zato pač ne bo do odveč opazke, ki jih mislim sedaj ukrati s njegovega polja in jih s malim komentarjem dati naši sportni javnosti v pretres.

Uvod knjižice govori o sportu na splošno. Služi temu uvodu kot podlaga predhodna publikacija Etienne Micard-a, ki govori v prvi vrsti o lovn-tennis-u. Ta spada po mnenju pisca med takozvane „višje sporte“. In temu sportnemu razredu pristeva Lefèvre tudi nogomet. Micard pravi: „Osnovna misel (idée première) sporta in borbenosti. Sport dviga v človeku smisel za borbo. Človek, prvi faktor, se bori proti kateremu si bodi drugemu faktorju — s tem je v polnem ilustrirana beseda „sport“. Človek se bori z materijo — bori se z živaljo. Naposled pride do veljave višji sport, v katerem stoji človek v boju proti „kralju stvarstva“, samemu sebi. Med najbolj primitivne sporte, oziroma med „sports primaires“ se prištevajo: hoja, tek, skok, met, turistika, drsanje, ski, ciklizem, plavanje in veslanje. To so sporti, ki stoji v režiji posameznika, ki ne potrebuje sodelovalcev. V drugo sportno kategorijo uvršča Lefèvre sekundarne sporte „sports secondaires“, v katerih prihaja človek v posredno ali neposredno dotiko z živaljo, ki reagira na pritisk človekove sile ali volje. Ti so: ribji lov, drugi lovi, konjske dirke z vozikom in jahanje. Nazadnje omenja pisec višji sport „sports supérieurs“, ki meče v borbo človeka proti človeku, spravi oba faktorja v posredno ali neposredno dotiko, rabi sodelovalcev, ki se bore za čast skupnosti (equipes). Ti so: rokoborba, boksi, jiu-jitsu, waterpolo, tennis, hockey, nogomet in vojaške vežbe. (V zadnjem času imamo v tej kategoriji še druge panoge: basket-ball, pushball, dirke v skupinah, golf, bobenčki (tamburino), hazena itd.)

Vseh naštetih vrstah sporta, nad vsemi primitivnimi, sekundarnimi in na prvem mestu med višjimi sporti pa omenja pisec nogomet in omenja kot memento dum vsakega nogometaša slavni Voltairjev rek: „La guerre est le plus beau des arts“. (Vojška je najlepša umetnost.) Nogomet, ki tako čisto dviga do veljave možatost in borbeno žilavost posameznika, je za vsakega nogometaša slavni Voltair-kajti v nogometu pridejo do veljave vsi momenti, katere podajajo različne druge panoge sporta. Ima vrhu tega velikanstvo moralno in socialno vzgojno vrednost, dviga čut družabnosti in tovarštva („camaraderie“) in uveljavlja čut discipline. Kakor v praktičnem življenju, tako se pri nogometu potrebuje nekaj predmet (žoga), ki ga je treba uporabljati z modrostjo, ciljem, bistrostjo in preciznostjo — vsa vrednost nogometa pa tiči v borbi dveh skupin v katerih je vsak posameznik vedno pripravljen boriti se z inteligenco nasprotnika, s praktičnostjo, s silo in vztrajnostjo, vzdržuje napade svojih antagonistov, odpira z vsako svojo gesto sebi in svojim nova obzorja, brani dosežene postavke, napada in izživa napade, krize iste, se seznanja z nepoznanimi zahrbtnimi kombinacijami in izživa brez prestanka v pričakovanju presenečen in novosti. Pri nogometu mora biti vsak pripravljen se boriti proti več nasprotnikom, a mora istočasno ostati vezan na svojo skupino — mora dajati drzne inicijative in podprejati lastno osebnost kolektivni rigorozni disciplini, ki je vir vse vrednosti nogometa. — Potemtakem je nogomet med prvimi sporti in mora uživati vse privilegije v samovzgojnem stremljenju naroda, ker prinaša do veljave, boljše kot vsak drugi sport, čednosti in napake vsakega plemena.

Do tu Lefèvre v svojem uvodniku. Da bi tu razpravljali o bistvenem delu njegove publikacije, mi ne dopušča prostor — dovolj naj bodo le vrstice, iz katerih se razvidi, koliko je cenil nogomet človek, ki je bil vojni minister Francije.

VEJINA POVERJENIKOV GORIŠKE MATICE JE ŽE STORILA SVOJO DOLŽNOST TER DOPOSILA NABRANE ČLANE. OPOZARJAMO ŠE ONIH PAR POVERJENIKOV, KI ŠE NISO STORILI SVOJE DOLŽNOSTI, DA SE PODVIZAJO.

DRUŠTVA! ENA IZMED GLAVNIH NALOG VAŠEGA DELOVANJA JE ŠIRITI NAOBRAZBO MED LJUDSTVOM V VAŠEM KRAJU. DOLOČITE TOVARIŠE IN TOVARIŠICE, KI NAJ NABIRAJO TE DNI ČLANE ZA GORIŠKO MATICO, TAKO DA NE BO HIŠE V VAŠI VASI, KI BI NE BILA NAROČENA NA KNJIGE GORIŠKE MATICE.

SLOVENSKI TRGI, PAZITE, DA NE BOSTE ZAOSTALI ZA PRIPROSTIMI VASMI V ŠTEVILU ČLANOV ZA GORIŠKO MATICO. POSKRbite V SVOJIM DRUŠTVIH, DA BO EDEN IZMED ODBORNIKOV NABRAL ŠE TE DNI ČLANE ZA GORIŠKO MATICO.

Gospodarstvo.

SEMENA, GOSPODAR, POTREBNOSTI.

Tržaška kmetijska družba v Trstu ima v zalogi:

Semena za jesensko setev.

Detalje, trave.

Sredstva proti rastlinskim škodljivcem angleško modro galico, žveplo ventilirano, prah, kafaro, „Azol“ apneni arzenik, kateri se priporočajo tudi za pokončavanje groznega molja, železno galico itd.

Kmetijsko orodje: kose znamke „Merkur“ od 70 cm, znamke „Hymalaia“ od 60 in 65 cm, in drugih znamk, senene vile, grablje, šape okoličanske, istrske in kraške ter drugo vsakdanje kmetijsko orodje. Kmetijske stroje: slamorenice, orala, škropilnice znamke „Vermorel“ žveplalnike itd. Vse one stroje, katerih nimamo v zalogi, naročimo po želji od najboljših tu in inozemskih tvrdk v najkrajšem času.

Tržaška kmetijska družba v Trstu, ulica Torrebiana št. 19 in ulica Raffinaria št. 7. Telef. 44-39.

DAROVI

Mesto cvetja na grob prerano umrli Danici Schmidtovi darujejo svetovanski podružnici Sol. društva: Vinko Trobec 10 lir, Ivan Kante 5 lir, Stanko Godina 5 lir, družina Germek 25 lir, družina Alojzija Placer 20 lir, družina Josipa Karisa 10 lir, družina Josipa Jakliča 20 lir.

V počenščenju spomina drage Milice darujejo za Solško družstvo: Kralj Justina 10 lir, družina Dekleva 25 lir.

Kolaši so nabrali na nedeljskem izletu v Ocizli L. 70.05 za Solško družstvo. Vrlim „Kolašem“, ki ne zamudijo nobene prilike, kjer bi ne zbirali za naše malčke, tem potom najsrčnejša hvala.

Društva, posnemajte! Spomnite se ob prilikah izletov, prireditel, občnih zborov itd. tega prekoristnega društva.

Ker je zapustil najboljši samec Ajševico, so darovali fantje in dekleta, zbrani pri Tinčetu L. 50 „Dijaški kuhinji“ v Gorici. — Darovalcem najprisrčnejša zahvala!

Spominjajte se ob vseh veselih in žalostnih prilikah „Solškega društva“. Vsi darovi naj se pošiljajo Šolskemu društvu v Trstu, Via S. Francesco d'Assisi 20, I.

Berzna poročila.

Trst, 12. julija.
Amsterdam 1170, Belgija 67, Francija 75.50, London 143, New York 29.40, Španija 465, Svica 570, Atene 35.50, Berlin 700, Bukarešt 13, Praga 86.50, Ogrska 0.0412, Dunaj 415, Zagreb 52.
Vojnodokodinske obveznice 67.35.

VOZNI RED

CENTRALNA POSTAJA

TRST - TRIZ - CERVINJAN - BENETKE
Odhodi: 5.30; 6.10; 8.05; 10.05; 13.30; 14.55; 17.—; 18.—; 18.15; 19.30; 23.45.
Dohodi: 5.30; 8.10; 10.—; 11.05; 13.10; 14.15; 17.—; 18.25; 20.35; 23.25; 23.50.

TRST - GORICA - KORMIN - VIDEM
Odhodi: 5.40; 6.25; 7.10; 8.20; 12.45; 15.35; 17.30; 19.55.
Dohodi: 7.53; 8.55; 11.50; 14.35; 18.—; 19.—; 20.—; 22.55.

TRST - NABREŽINA - SV. PETER - POSTOJNA
Odhodi: 1.—; 5.05; 7.—; 9.25; 11.30; 14.45; 16.30; 18.40; 19.45; 20.20; 21.05.
Dohodi: 4.—; 7.—; 7.35; 8.30; 9.15; 11.25; 12.35; 16.42; 18.43; 20.15; 21.35; 23.10.

DRŽAVNI KOLODVOR

TRST - BUJE - POREČ

Odhodi: 5.—; 10.—; 13.55; 18.25.
Dohodi: 7.50; 12.15; 18.10; 21.15.

TRST - GORICA - PODBERDO

Odhodi: 6.10; 6.50; 12.—; 17.35; 18.35.
Dohodi: 7.37; 11.51; 15.35; 21.25; 22.40.

TRST - HERPELJE - PULA

Odhodi: 5.20; 11.55; 12.30; 19.05.
Dohodi: 7.32; 9.50; 16.04; 21.32.

Naročate in širite „EDINOST“

TISKARNA „EDINOST“ v TRSTU

Izvršuje vsa tiskarska dela v najmodernejšem stilu kakor tudi v večbarvnem tisku. Razpolaga z najmodernejšimi stroji, trkami, Lyntype, stereotiplo ter rotacijskim strojem. Vsa naročila se izvršujejo točno in po zmernih cenah.

Ulica S. Francesco d'Assisi 20

IZŠEL JE: Roman v treh delih

MOČ PRETEKLOSTI

Spisala V. J. Križanovska.
Iz ručnice prevedel IVAN VOUK.

Cena L. 6.—, po pošti priporočeno L. 7.40. V inozemstvo L. 8.60 proti vnaprejšnjemu plačilu. Roman je izdala iz založila Tiskarna Edinost. - Prodaje: Tiskarna Edinost v Trstu, Via S. Francesco 201. - Knjižarna J. Štoka, Via Milano 37 in Zen. dobr. združenje v Trstu, Nar. Knjižarna, Gorica, Carducci 7. - Kraigher Josip, Postojna.

Vezane v originalne platnice (cena L. 10.—) se dobi v knjigarni ŠTOKA.

JAKOB BEVC

urarna in zlatarna

Trst, Campo S. Giacomo 5

Zlate kupuje v vsaki množini po najvišjih cenah. Krone plačuje višje kot vsi drugi. Zalega raznovrstnih ur in zlatenine.

LUGI GREGORICH

TRST - VIA GINNASTICA ŠT. 15

Zaloga domačih vin.

Vipavsko, istrski refošk in kraški teran. Na bebel in za družine Viale XX settem. bre 94 (prej Acquedotto) na drobno in za družine Via Giuliani 32. Telef. 2-41

Priporoča se lastnik FR. ŠTRANCAR.

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poročilom uraduje v svoji lastni hiši ulica Torrebiana 19, I. nadst.

Sprejema navadne hranilne vloge na knjižice, vloge na tekoči račun iz vloge za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%

večje in stalne vloge po dogovoru.

Sprejema „Dinarje“ na tekoči račun in jih obrestuje po dogovoru.

Davek od vlog plača zavod sam.

Daje posojila na vknjižbe, menice, zastave in osebne kredite. — Obrestna mera po dogovoru.

Na razpolago varnostne celice (safe)

Uradne ure za stranke od 8 1/2 do 13

In od 16 do 18

Ob nedeljah je urad zaprt.

Štev. telef. 25-67.

Najstarejši slov. denarni zavod

Oglas v „Edinosti“

imajo

najboljši uspeh